

Hoe Godfried van Bouillon Karel de Grote werd.
Comment Godefroid de Bouillon
est devenu Charlemagne.

Verschillende talentvolle kunstenaars hebben de boeken van Abraham HANS (1882-1939) geïllustreerd / Plusieurs artistes talentueux ont illustré les livres d'Abraham HANS : Otto GEERLING (1850-1927), Edmond van OFFEL (1871-1959), Emiel WALRAVENS (1879-1914), ...

We hebben volgende pentekening gevonden in / Nous avons trouvé l'illustration suivante dans "*De wilde ridder en het kind*", aflevering 475 van de "**A. HANS' Kinderbibliotheek**".

De naam van de tekenaar werd uitzonderlijk niet vermeld / Le nom de l'illustrateur n'a exceptionnellement pas été mentionné.

We hebben dezelfde afbeelding in een vroeger Franstalig boek en in twee vroegere Nederlandstalige boeken teruggevonden / Nous l'avons retrouvée dans un livre francophone et dans deux livres néerlandophones antérieurs.

© 2018, Bernard GOORDEN

KUNSTENAARS / ARTISTES :

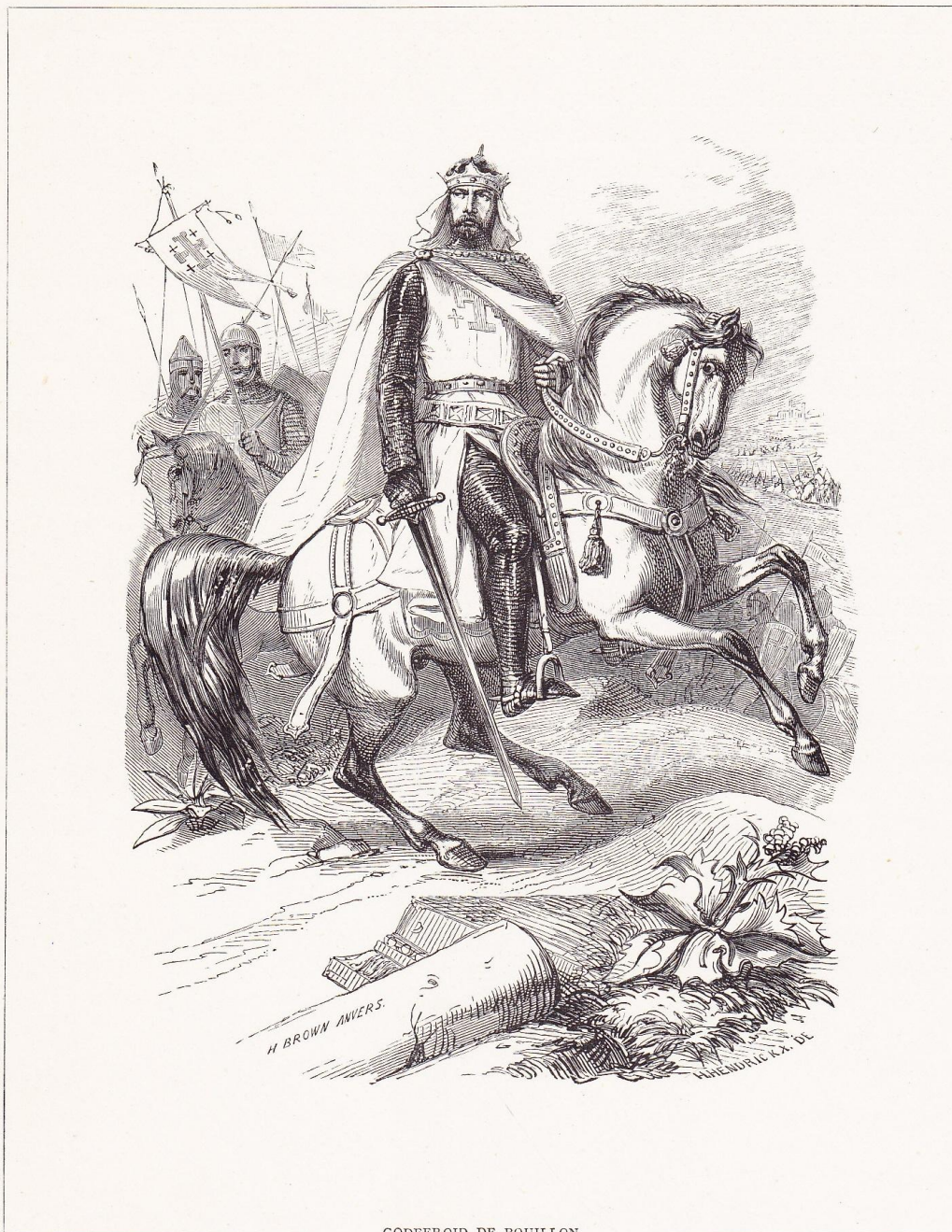
Henry **Brown** (1816-1870)

<https://rkd.nl/nl/explore/artists/Brown%2C%20Henry>

Henri **Hendrickx** (1817-1894) :

https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Henri_Hendrickx

« Au nom de Dieu, de saint Michel, de saint Georges, je te fais chevalier. Sois preux, hardi et loyal. » Le récipiendaire jurait de craindre, révéler et servir Dieu; de combattre pour la foi de toutes ses forces, et de mourir plutôt de mille

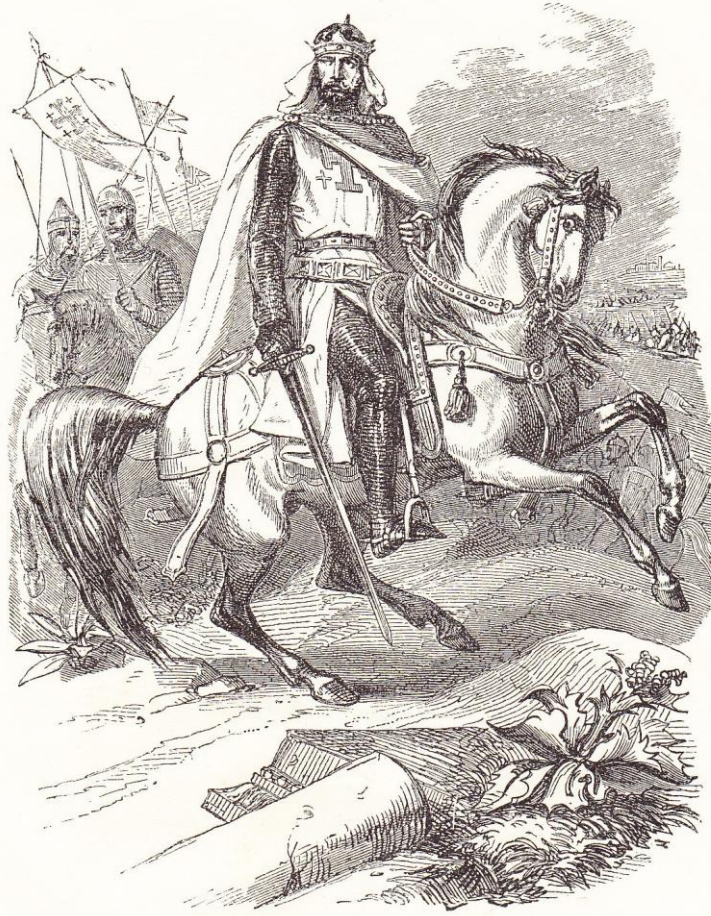

GODEFROID DE BOUILLON.

morts que de renoncer jamais au christianisme; de défendre le prince et la patrie; de soutenir les droits des plus faibles, comme des veuves, des orphelins et des demoiselles, etc. Les chevaliers mettaient une girouette à leur donjon : cette girouette était en pointe comme les pennons pour les simples chevaliers, carrée comme les bannières pour les chevaliers bannerets; les uns et les autres avaient

oproerig was, verloor weldra de waardigheid van hertog van Lotharingen en Hendrik IV deed slechts zijnen plicht jegens den held zijner partij, met Godfried den rang zijner voorouders weer te geven (1089). Die jonge prins wiens gelukster zoo luisterrijk opkwam moest ongelukkig voor België, slechts een oogenblik bewaard, blijven. Godfried van Bouillon, in wien het kalm en trotsch, godsdienstig en onverschrokken karakter der eerste hertogen van zijn geslacht scheen te

domeinen zijner familie en zijn graafschap Verdun, dat zijne tegenstrevers hem dadelijk bij zijn terugkeer in België hadden afgestaan, tevreden. Hij had, van den anderen kant, van Boulogne en van zijn vaderlijk erfdeel, dat hij aan zijnen broeder Eustacius afstond, afgezien, niet denkende dat de eer hem toeliet, tevens leenheer van den koning van Frankrijk en van den keizer van Duitschland te zijn. Zijn gedrag was altijd even edelmoedig en belangeloos. Maar

GODFRIED VAN BOUILLON.

herleven, deed de hoogmoedige onafhankelijkheid der grooten van Lotharingen onder zijn gezag bukken. Hij werd de scheidsman der graven in hunne onderlinge moeilijkheden, en in die met Otbert, bisschop van Luik, die zijne naburen verbitterd had en tegen hem, zelfs een gedeelte zijner eigene geestelijkheid, had opgehitst. Hij zelf was wijs genoeg om van de aanspraak, die zijn oom op Holland had doen gelden en hem den vijand van Robrecht de Fries gemaakt had, af te zien. Hij stelde zich met de erfelijke

indien zijne jeugd door verre krijgstochten opgeleusterd was geweest, had de fortuin hem in rijperen leeftijd, de uitvoering eener grootere en avontuurlijkere onderneming bewaard, die den eerbied van Europa, aan zijnen naam hechtte. Het uur der kruistochten was gekomen en Jeruzalem verwachtte een Christenkoning.

Door eene godsdienstige rede ingegeven, werden die oorlogen door de koningen begunstigd, omdat zij er een middel in vonden, uit hunne staten, onrustige en hinderlijke leenheeren te verdrijven.

Om hoete te doen voor deze nuttelooze krijgsovertochten en die daarbij door den geest zijner onwetendheid werden, deed Godfried de gelofte zich naar Jerusalem te begeven, niet als eenvoudige pelgrim, maar als heerscher.

Naar de beschrijving, die Wilhelmus van Tyr van hem geeft, vereenigde hij de dapperheid en de daagden van een held met de eenvoudigheid van een kloosterling.

Zijne bekwaamheid in het hantieren der wapens en zijne buitengewone lichaamskracht verwierven hem in de legionslanden isdere bewondering.

De voorzichtigheid en de bezadigdheid moedigden zijne onverschrokkenheid, en doelt bracht hij op het slagveld zijne overwinning in gevaar of onleerde hij haar door een nuttelooze bloedigheid of een roekeloozen ijver.

Oprecht geestesachtig, en den roem slechts ziende in den zeggen der gerechtigheid toonde hij zich altijd bereid om de zaak van het ongeluk en der onschuld te verdedigen.

De vorsten en ridders beschouwden hem als hun toebereid, de soldaten als hun vader, de volken als hun stam.

Al was hij de opperbevelhebber niet van den kruistocht, gelijk sommige geschiedschrijvers beweerd hebben, hij bezat toch den invloed, dien de deugd en de verdienste geven.

In hunne oneenigheden en twisten riepen de vorsten en de baronnen dikwijls de beslissing van Godfried in, terwijl zij in geveren, altijd naar zijne stem luisterende, aan zijne raadgevingen gehoorzaamden als waren het strikte bevelen.

Op het voorbeeld van den hertog van Lotharingen, bestaande de adel van Frankrijk en der oeveren van den Rijn zijns schatten aan de toebereidselen tot den kruistocht.

Alle dingen, die voor den oorlog dienste, stegen tot zulk een buitensporigen prijs, dat de oplegging van een stuk land vernieuwde toetredende was om de uitrusting van een veld te betalen.

De vrouwen onthielden zich van hare kostbaarste sieraden om de reis van hare zinnen of hare schepsnoeten te bekostigen.

Zelfs degenen, die in vroeger tijden liever duizend dooden gestorven zouden zijn den haren grondbesittingen te verkoopen, zagen de geschiedschrijvers, stonden zij thans of voor een matige som, of vervuilen te tegen wapenen.

Het goud en het ijzer schijnen de enige dingen te zijn die men begeerde. Men zag toen de rijkdommen, door vrees of gierigheid verborgen, weder te voorschijn komen. Gouden staven, gemaakt goud, zegt de abt Guibertus, zag men in de tenten der voornaamste kruisvaarders opgehangd liggen, gelijk gewone vruchten in de hutten der dorpelingen.

Verschootene baronnen hadden geen grooten of knutselen te verkoopen; zij riepen de behoudigheid der geloofgen in, die het kruis niet aannamen en aan de verdienste van den heiligen oorlog desachtig meenden te worden door in het onderdool der kruisvaarders te voorzien.

Keizers brachten hunne vaaften tot den bedelstaf; anderen, gelijk Willem, burggraaf van Melun, plunderden de marktplekken en de dorpen uit, om zich de noodige middelen te verschaffen voor den oorlog tegen de ongelooften.

Godfried van Boullas.

Door een edeler gederucht geleid, vergezochtte zich Godfried van Boullas zijne grondbesittingen over te dragen. Men leest in Robert Gaguins, dat hij de inwoners van Metz toestond

geopend werden, was de misdaad bij de overheid bekend. De boef had zelf tot de oude lieden gezegd, dat hij de wilde ruiter was. Hij moest dus 's morgens nog in de stad zijn. De poorten werden pas geopend, nadat men een onderzoek had gedaan in gasthoven en tavernen. Geen ridder te vinden. Dan lette men scherp aan de poorten. Geen vreemdeling mocht buiten of hij moest deugdelijk bewijzen wie hij was. Men kon den schuldige niet vatten. De overheid meende, dat hij zich nog in de stad schuil hield, maar 's avonds hoorde men al, dat de wilde ruiter op twee uur van Keulen een nieuwen diefstal had gepleegd.

— Ja, men vertelt zonderlinge dingen van hem. zei Gerard. Eergisteren vernam ik, dat hij een groep reizigers aanviel, niet ver van Bon. Nu was hij met een gewapende bende.

— Dus, hij heeft medeplichtigen.

— O, ja... Hij moet aan het hoofd van een bende staan, al werkt hij dikwijls alleen. Het is te hopen, dat men hem spoedig vat. Niemand weet, wie hij eigenlijk is.

— Wie zal hem gevangen nemen? vroeg heer Heinrich. Er is geen gezag. We leven in een tijd van wanorde.

— Dat moogt ge wel zeggen.

— Is er ooit zulk een verdeeldheid geweest? De een wil baas spelen over den ander... De tijd van den grooten Karel is ver... Men heeft het ons

verteld, hoe keizer Karel rondreed om overal het recht te handhaven. Hij liet het volk onderwijzen, hij voerde het kruis voor de goeden en het zwaard voor de boezen. Nog spreekt men van

Karel de Groote reed rond om het recht te handhaven.

hem. Maar zijn opvolgers verstoorden het goede werk door zwakheid en laksheid. Vele heeren

In "De wilde ruiter en het kind",

BIBLIOGRAFIE / BIBLIOGRAPHIE.

1°) « *Godefroid de Bouillon* », illustration de Henry **Brown** dans le **chapitre II** (« *Etablissements féodaux* ») du **livre troisième** (« *régime féodal* »), in tome **premier** de Théodore **JUSTE** ; ***Histoire de la Belgique*** (Bruxelles ; Bruylant), 1868, page 147.

2°) « *Godfried van Bouillon* », in Henri Guillaume **MOKE** ; ***Geïllustreerde geschiedenis van België geheel herzien en het hedendaagsche tijdperk bijgewerkt door Eugène HUBERT*** (1885), 922 colonnes (2 per bladzijde, ook met een unieke afbeelding), colonnes 181-182.

c:lvd:4187

76

<http://anet.be/record/opacehc/c:lvd:418776/N>

Titel ***Godfried van Bouillon en de kruistochten***

Auteur **Van Laeken, Lodewijk** [Opdebeek, Lode]

Uitgave 1902, 1031 bladzijden

<http://anet.be/docman/uapreciosa/cbc477/1.pdf>

Dank aan Ruusbroec Genootschap.

4°) “*Karel de Groote*” in Abraham **HANS** ; “*De wilde ridder en het kind*”, aflevering 475 van de “**A. HANS’ Kinderbibliotheek**”:

<http://www.idesetautres.be/upload/ABRAHAM%20HANS%20WILDE%20RIDDER%20EN%20HET%20KIND%20KINDERBIBLIOTHEEK%20475.pdf>